

og Grønlandi, hefur henda nýggja kontraktin soljóðandi sáttmála: »Lader Rederiet Fisken afhente fra Skib i Søen, skal Rederiet give Mandskabet en Pris svarende til Dagsprisen paa Færoerne for Salg af Saltfisk paa det paagældende Tidspunkt og udbetale Salgssummen efter Fradrag af 2 1/2 Øre pr. kg ved Island og 4 1/2 Øre ved Grønland for Fragt og Skibsudgifter. For blod Fisk, naar den vejes fra Borde, regnes Fradrag for en Svindprocent af 6 ved Islands og 10 ved Grønlands».

Um § 2 var langur og drúgvur dráttur. Reiðarar kravdu, at fiskimenn skuldu taka lut í havnaðtreiðslum við landing í Reykjavík. Fiskimenn kravdu, at øll hesi útgjöld við kontrakt skuldu ganga av reiðarans parti. Endin var, at øll avgerð um hetta trætumál var strokin úr kontraktini og har var bert standardi: »Rederiet lønner Skipperen, udreder Hyrerne til Bedstemanden (mændene), Kok, Motor- eller Maskinpasser, samt afholder alle Driftsudgifter». Nå eru, sum áður, orðini »alle Driftsudgifter» ógreið og mugu í ivamálum fara undir rættardóm. Krav fiskimanna um konstant gjald fyri fiskin við hvørja landing, stóðu reiðarar so hart ímóti, at tey annað hvørt máttu falla ella streika halda fram, so vóru teir lógð burtur fyri hesu ferð. —

Eitt nýtt punkt í kontraktini, sum eina viðkemur heilsubótarviðurskiptinum, er vert at nevna. Landslæknin vendið sær í heyst til felagini um at hava eftiransan eftir, at menn, sum høvdu berklasjúku ið smittaði, ikki komu umborð. Samtykt var tí ein §, sum áleggir skiparanum at lata menn, sum kunnu ætlast at vera so háttaðir, ransaka av lækanum, áður enn teir mynstra.

Hin harðasti dysturin stóð um áramálið, henda kontrakt skuldi galdja fyri. Reiðarar kravdu 5 ár og fiskimenn eitt. Endin var tann, at § 16, sum er tann síðsta, fekk hetta orðaljóð: »Denne Kontrakt gælder for Aarene 1930 og 1931 og kan derefter opsiges fra en af Parterne med mindst 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktobers».

Sjálvsagt fáa teir, sum eru uttanfelagsmenn, eisini vinningin av tí, sum vunnid er, saman við felagsmonnum; men hann er teimum lítið til heiðurs.

Vanlukkutryggingargjald fiskimanna hefur leingi verið eitt klandurservi. Ásett hefur verið, at útgerðamaður hefur skyldu at rinda Føroya Vanlukkutrygging 24 kr. í árgjald fyri hvønn fiskimann, t. v. s. 2 kr. um mánaðin fyri ta tíð, fiskimaðurin er við skipi hansara — tað verða ca. 14 kr. Samtíðar hefur verið ásett at at fiskimaður hefur skyldu at rinda Føroya Vanlukkutrygging 9 kr. í árgjald fyri seg sjálfan. Hetta síðsta gjald verður millum manna stundum nevnt »heimapremian». Nú skuldi tað verið sjálfvígjligt, at eins og útgerðamaðurin ikki hefur skyldu at rinda fyri fiskimannin meira enn svarar til tíðina hann er við skipi hansara, so skuldi fiskimaður ikki heldur haft skyldu at rinda fyri sjálfan seg meira enn svarar til tíðina hann er heima — tá fyrst svarar gjaldið til navn sitt, »heimapremian» — og skuldi hon sbr. hitt ásetta árgjaldið verið 0,75 kr. um mánaðin. Fyri hesi ógldugu gjöld hefur Føroya Vanlukkutrygging pantarett, ávíkavist hjá

útgerðamanni og fiskimanni, men ikki hjá útgerðamanni fyri »heimapremiu» fiskimannsins.

Tað sýnist ímeðantið ikki, at fiskimaður og útgerðamaður eru eins fyri lógini í hesum føri, tí meðan útgerðamaður sleppur við at rinda 14 kr. av 24, má fiskimaðurin rinda 9 kr. av 9, antin hann nú rindar allar 9 sjálvur, so sum oftast man vera, ella útgerðamaðurin rindar ein part av hesum 9 kr. fyri hann, so sum stundum er tilfelli. Føroya Vanlukkutrygging fær soleiðis *trifalt gjald* fyri fiskimannin meðan hann er úti og fiskar við skipi — bæði premiu útgerðamannsins, 2 kr. um mánaðin og »heimapremiuna», 75 oyr um mánaðin. Harumframt fær Føroya Vanlukkutrygging 75 oyr um mánaðin frá fiskimanninum meðan hann er heima. Um Føroya Vanlukkutrygging hefur lógligaðan rett til hetta gjald man vera ivasamt, og tað er torvur á at fáa tað avgjort við dóm, tí fiskimenn líða so miklan órett av vanlukkutryggingargjaldinum umframt hetta, at tað kann vera nógmikið.

Tað hefur verið roynt at fáa útgerðamenn at rinda fiskimonnnum 75 oyr um mánaðin aftur av heimapremiuni fyri ta tíðina, teir eru umborð sbr. § 66 í lógini um vanlukkutrygging; men tað hefur bert eydnast í einstokum tilfellum.

Eitt hitt frekasta óskil viðvíkjandi vanlukkutryggingargjaldinum er, at fleiri fiskimenn, ja, í hundratali hesi síðstu 5 árin hava rinda 9 kr. tvær ferðir um árið.

Hetta óskil kemur soleiðis í lag: Ístaðinfyri at vanlukkutryggingin, sum náttúrligt skuldi verið, letur sínar umboðsmenn heinta árgjaldið inn frá hvørjum fiskimanni íser — tað er jú hjá honum hon hefur pantarettin o. s. fr. — so letur hon útgerðamannin fáa rokning fyri »heimapremiuna hjá fiskimonnnum, ið eru við hansara skipi eins og fyri hansara egnu premiu. Tað hefur ført til at allir útgerðamenn debitera allar sínar fiskimenn fyri heimapremiu, oftast 9 kr. Tá nú fiskimenn ofta skifta skip minst einferð á sumri, vera teir debiteraðir tværferðir fyri 9 kr. Stundum eru fiskimenn so hyggjir, at teir gáa hesum í avrokningini og krevja aðrar 9 kr. aftur við tað sama; men tað er langt frá altíð, og tí er henda órættvísisflokjan vorðin gomul hjá mongum. Í mongum tilfellum er hetta tvífalla gjald komið inn til vanlukkutryggingina, og tá er tað toltuliga lætt at fáa tað retta; men vit hava tíverri ikki so fá tilfelli, tá útgerðamaðurin ikki hefur gildið til vanlukkutryggingina, hóast hann hefur debiterað fiskimannin fyri 9 kr. í heimapremiuna, og tá er flokjan ikki altíð so lætt at greiða.

Væl er tað ein lætti fyri Vanlukkutryggingina at lata útgerðamenn krevja inn heimapremiurnar, ístaðin fyri at lata sínar egnu umboðsmenn gera tað; men tað er ein stórur spurningur, um tað er rætt at gera tað. Fyrst volder tað, sum áðurnevnt, eina hervuliga ógreiðu og tí nest missur vanlukkutryggingin sín pantarett fyri heimapremiuna í tilfelli av, at hon ikki kemur inn — tí tað batar væl ikki at fara at panta tann fiskimann, sum einaferð ella kanska tvær ferðir hefur gildið 9 kr. til útgerðarmann? Tað er eisini ófættligt, at útgerðarmenn vilja hava nákað við heimapremiuna at gera; tí í strangasta lagi kemur hon teimum einki við. Tá teir rinda

sína útgerðarpremiu, eru teir millum fiskimannin og Vanlukkutryggingina.

Lýsingar

Veiði hýsu og flatfisk.

Ísvirki mælir Føroya fiskimonnnum at leggja allan alvin á at veiða hýsu og flatfisk.

Fáid tykkum hýsu- og kalvalínur.

Fiskimenn eiga at lata veiðina til Ísvirki, tí harvið vinnst størsta úrslit í longdini.

Tess størri »produktion» tess minni útreiðslur pr. kg og harvið tess størri eftirgjald.

Ísvirki.

Fiskimenn verða mintir á,

at eingin limur av F. F. má fara við skipara, sum ikki hefur árskort fyri 1930 sum prógv fyri, at hann er limur av Føroya skipara- og navigatørfelag, ei heldur má hann fara við skipi, har sum ikki øll manningin kann prógva at vera æntin í F. F. ella í Skiparafelagnum; ger felagslimur móti hesum, er hann fallin fyri § 13 í felagslógini.

Stjórn Føroya Fiskimannafelags.

Skiparar verða mintir á,

at teir ikki mega taka mann umborð til fiskiskap, sum ikki æntin kann prógva í ár at vera limur av Føroya Fiskimannafelag, ella hefur árskort fyri 1930 sum felagi í Føroya skipara- og navigatørfelag. Um teir ikki halda hesar treytir, falla teir í bót 6 kr. fyri hvønn mann bæði til Fiskimannafelagið og til Skiparafelagið. Eingin kann prógva at vera limur av Skiparafelaginum, uttan hann hefur felagskort fyri 1930.

Føroya skipara- og navigatørfelag.

SKIPAÚTGERÐ

Øll skipaútreiðsla sosum proviantur, fiskireiðskapur, manilla, tógverk o. m. a. selst frá lágr.

POUL HANSEN'S HEILSØLA

TELEFON 61 TÓRSHAVN TELGR.-ADR.: VERITAS

Føroya Fólkaháskúli.

Summarskúlin fyri gentur er frá 1. mei til Ólavssøku.

Bonarbræv um peningastyrk má vera sent til amtíð innan 15. mars. Tær, sum ætla sær á Føroya Fólkaháskúla mugu skila tað til í bonarbrævinum.

R. Rasmussen. Simun av Skarði.

Til leigu.

Hús »Havnar Arbeidsmanna felages» er til leigu. Vælhóskandi pláss til pakkhús og til skrivstovu.

Greinligari við at venda sær til

J. H. Rubbeksens,

formaður

»Havnar Arbeidsmannafelages» Máltr. 211.

Skrivumaskinur

seljast uppá sera lagalig avbetalingsvilkur.

Maskinurnar kunnu siggjast og roynast hjá umboðssolmanninum

M. Merk,

Telf. 233. Tórshavn. Telf. 233.

Gummistylvlar

og gummiskógvar, av besta slag, eru at fáa hjá

J. LAMBAA

TÓRSHAVN

MÁLTR. 89.

Hús til sølu.

Nokur hús í Havn seljast biligani. Lagalig betalingvilkur.

M. Merk,

umboðssolmaður.

Telf. 233. Tórshavn. Telf. 233.

SKIPAFELAGIÐ FØROYAR
TÓRSHAVN
TELF.: 271 & 209 — TELGR.: SKIPAFELAGIÐ

Allir rættir Føroyingar
taka bert vørur og ferðast einans við forum skipafelagsins.
P.f.
Skipafelagið Føroyar.

Besta meismjøl
í sekkum á 50 kg. fæst fyri lættan prís hjá
J. Lambaa,
Tórshavn.
Máltr. 89.

Føroya skipara- og navigatørfelag
ger limum sínum kunnugt, at skiparalønin 1930 er 9 pCt. av bruttoveiði, umframt lippurnar, og bestimannalønin fiskipartur og 2 pCt. av bruttoveiði, kommisjón, farmagjald og trygging frádrigið.
NEVNDIN.

P.F. FISKAVIRKI SYÐRUGØTU
tekur móti fiski til turkingar. Tann, sum vil vissa sær pláss til vørs, eigur at siga frá í góðari tíð.
Telefon 6.

Husholdningsskolen.
Nyt Kursus fra Maj til August.
Før Agenter.
Godt Lokale til Leje.
Telefon 104.

Sjóvinnulánsgrunnurin.
Skrivstovan í Tórshavn (bráfengis í húsi Richards Longs) er opin til inngjald av lutapeningi hvønn gerandisdag kl. 4—5 s. p. Máltr. 117.

Tandlæge Kaaber
praktiserer fra den 15. Februar i Transisvaag i 14 Dage, derefter i Vaag.

Mandskab søges
hurtigst til en 200 Tons stor Motorskonert. Fiskere, der ønsker Plads, bedes henvende sig straks til undertegnede.
D. J. Vilhelm, Vaag.
Telegr.-Adr.: »Misaa».